

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Інститут державного управління у сфері цивільного захисту

XV Міжнародний виставковий форум
„Технології захисту/ПожТех – 2016”

МАТЕРІАЛИ

**18 Всеукраїнської науково-практичної
конференції рятувальників**

СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

11-12 жовтня 2016 року

Київ – 2016

Вамболь С.О., Вамболь В.В. Використання дрібнодисперсних структур для систем управління техногенно-екологічною безпекою	70
Вамболь С.О., Міщенко І.В., Кондратенко О.М., Бурменко О.А. Обґрунтування описання характеристик дисперсної фази аерозолу відпрацьованих газів дизелів математичним апаратом бета-розподілу	72
Васильєв І.О., Тищенко В.О. Щодо страхування ризику виникнення надзвичайних ситуацій	75
Вовчаста Н.Я. Міжнародна академічна співпраця важливий фактор у підготовці майбутнього фахівця у сфері цивільного захисту	78
Волошина І.Г. Застосування інтерактивних технологій під час проведення навчання населення правилам пожежної безпеки та діям у надзвичайних ситуаціях	80
Волянський П.Б., Євсюков О.П., Терент'єва А.В. Використання методу кейс-стаді при підвищенні кваліфікації державних службовців у сфері цивільного захисту	83
Волянський П.Б., Євсюков О.П., Терент'єва А.В. Управління ризиками у сфері природно-техногенної безпеки – новий напрям навчання в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту	87
Волянський П.Б., Макаренко А.М., Дрозденко Н.В., Стрюк М.П., Долгий М.Л. До питання навчання надання домедичної допомоги	92
Волянський П.Б., Стрюк М.П., Макаренко А.М., Дрозденко Н.В., Долгий М.Л. Мінімізація наслідків надзвичайних ситуацій, аспекти зарубіжного досвіду	95
Гаврись А.П., Сембай М.А. Моделювання водозбірних басейнів прикордонних територій	98
Гаврись А.П., Сембай М.А. Ситуації природного характеру в питаннях прогнозування стану територій з використанням даних ДЗЗ	100
Герасеменко Р.І., Черненко О.М., Куліца О.С. Методика вивчення стану здоров'я курсантів в системі „навчальний процес - умови проживання і спосіб життя - медичне забезпечення”	102
Глуха В.В. Проблеми державного забезпечення екологічної безпеки європейського простору та можливі шляхи їх вирішення	103
Гречанінов В.Ф., Коробко А.Д. Основи комплексної автоматизованої системи управління техногенною безпекою	105
Гринчишин Н.М. Моніторинг довкілля як складова екологічної безпеки при надзвичайних ситуаціях	109
Гудович О.Д., Мазуренко В.І., Соколовський І.П., Гаваза А.О. Деякі питання з організації прийняття рішення при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій	110
Гуліда Е.М. Вплив пожежного ризику на величину збитків від пожежі в приміщеннях різних об'єктів	114
Гур'єв С.О., Гуселетова Н.В., Максименко М.А., Трофімова К.П., Іванов В.І. Особливості існуючої системи медичного захисту населення України під час проведення контртерористичних операцій	117
Гур'єв С.О., Печиборщ В.П., Волошин В.О., Терент'єва А.В., Близнюк М.Д., Гуселетова Н.В., Михайловський М.М., Мостіпан О.О., Трофімова К.П. Спеціалізована медична служба цивільного захисту МОЗ України - правове та нормативне забезпечення її функціонування	119

надзвичайних ситуацій / Десята Міжнародна науково-практична конференція „Математичне та імітаційне моделювання систем МОДС 2015” / Тези доповідей. – Чернігів. – 469 с.

6. Ситуаційні центри. Теорія і практика. НАН України, ІПММС. – К., 2012. – 347 с.

7. Загальні вимоги до розвитку і розміщення потенційно-небезпечних виробництв з урахуванням ризику надзвичайних ситуацій техногенного походження / Наукові керівники: С.І. Дорогунцов, В.Ф. Гречанинов. – К., 2005 – 118 с.

Гринчишин Н.М.

МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Надзвичайна ситуація – обстановка на окремій території чи суб’єкті господарювання на ній або водному об’єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров’ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об’єкті, провадження на ній господарської діяльності [1].

Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі види надзвичайних ситуацій [1]:

- 1) техногенного характеру;
- 2) природного характеру;
- 3) соціальні;
- 4) воєнні.

Надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру через пожежу, вибух, викидання небезпечних хімічних, радіоактивних і біологічно небезпечних речовин або процес, що характеризується фізичною, хімічною, біологічною чи іншою дією (впливом) досить часто призводять до змін в навколишньому природному середовищі, які характеризуються перевищенням екологічних нормативів в атмосферному повітрі, ґрунтах та водних об’єктах. Такі ситуації порушують екологічну безпеку територій і вимагають проведення моніторингу довкілля.

Моніторинг довкілля – це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки [2]. Від оперативної та повної інформації про стан довкілля в зоні надзвичайних ситуацій залежить своєчасне виконання

робіт із ліквідації негативних наслідків у навколишньому середовищі.

До основних завдань моніторингу довкілля належить також забезпечення екологічною інформацією населення [2]. На практиці, інформація про стан навколишнього середовища в зоні надзвичайної екологічної ситуації відсутня або подається із значним запізненням й не в повному обсязі, що, часто, є причиною паніки серед населення.

Слід також відмітити, що в повідомленнях про надзвичайну екологічну ситуацію в результаті якої відбулося забруднення водних об'єктів і земель, немає інформації про нанесений еколого-економічний збиток.

Мінприроди разом з ДСНС їх органи та інші суб'єкти системи моніторингу встановлюють спеціальні регламенти спостереження за екологічно небезпечними об'єктами, критерії визначення і втручання у разі виникнення або загрози виникнення надзвичайних екологічних ситуацій [2].

Проведений аналіз системи моніторингу довкілля при надзвичайних ситуаціях дає підстави стверджувати, що взаємодія суб'єктів моніторингу, зокрема ДСНС з Мінприроди не завжди ефективна.

Для вирішення цієї проблеми, найбільш доцільніше було б мати в структурі ДСНС окремий підрозділ екологічного контролю, який оперативно зміг би проводити моніторинг довкілля в зоні надзвичайної ситуації, своєчасно повідомляти населення про екологічну обстановку, і лише за необхідності підключати Мінприроди.

Звичайно, на практиці вирішення цієї проблеми потребує значних коштів для забезпечити ДСНС сучасними пересувним лабораторним і іншим устаткуванням для контролю за забрудненням атмосфери, ґрунту і водних ресурсів. Однак, своєчасне визначення найбільш вагомих загроз і ризиків екологічної безпеки територій надзвичайних ситуацій є важливим для прийняття ефективних рішень для їх ліквідації.

Цитована література

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/5403-17.
2. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля від 30.03.1998 № 391” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/391-98-п.

*Гудович О.Д., Мазуренко В.І.,
Соколовський І.П., Гаваза А.О.*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРИ ЗАГРОЗІ ТА ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Діяльність людей у будь-якій сфері пов'язана з прийняттям рішення щодо здійснення різних завдань в процесі життєдіяльності суспільства. Область прийняття рішень безмежна. Вона охоплює і особистість, і колектив, і суспільство.